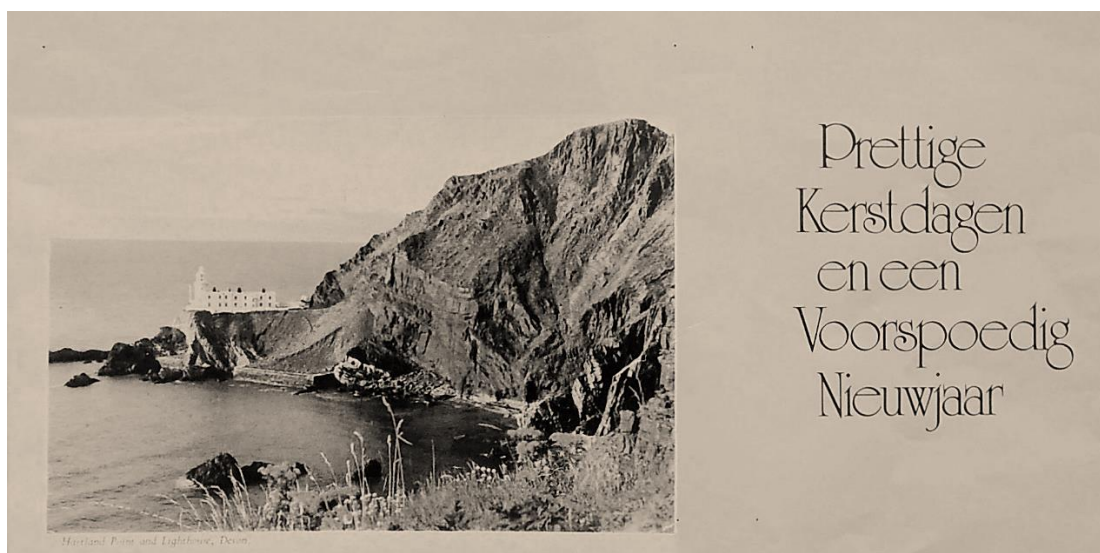

DE FAMILIE HARTLAND

HOE DE ENGELSE AFKOMST VAN DE FAMILIE HARTLAND IS ONTSTAAN

Wie genealogisch onderzoek doet naar leden van een bepaalde familie, niet alleen in archieven of via internet, maar ook door persoonlijk contact krijgt vroeg of laat met familieverhalen te maken.

Juist door dat persoonlijke contact komen die verhalen los, die soms al jaren in die familie verteld worden, in de loop der tijd soms behoorlijk vervormd zijn maar dikwijls een kern van waarheid bevatten. Maar waar en wanneer de oorsprong of aanleiding van zo'n verhaal ontstaan is kom daar

Hier de bewuste kerstkaart met Hartland Point

maar eens achter. Vooral als een soortgelijk verhaal opduikt bij families met dezelfde achternaam die al enige generaties niet of nauwelijks contact met elkaar gehad hebben en die zoals de familie Hartland alleen nog maar vaag weten dat de oorsprong in Koedijk of naaste omgeving lag, is dit een intrigerend gegeven.

Wat is namelijk het geval, meermalen is mij gebleken dat men van mening was dat die familie Hartland oorspronkelijk afkomstig is van de plaats Hartland in het graafschap Devon in Engeland.

Ja, was de lezing, daar woonden vissers en die hadden contact gehad met vissers uit Koedijk, dat weliswaar niet aan zee lag, maar die via de Rekere en de nog niet ingepolderde Zijpe wel degelijk de Noordzee konden bereiken. Nou ligt dat Hartland helemaal in het zuidwesten van Engeland, je moet al om Cornwall heenvaren om er te komen dus dat leek me niet erg waarschijnlijk.

Maar ook in "mijn" tak van de familie was dat verhaal van dat Engelse Hartland al eens ter sprake gekomen, ik kon me nog wel herinneren dat mijn ouders destijds een kerstkaart van hun achterneef

Adriaan Paul Hartland (Adriaan voor ons, Paul voor zijn familie en vrienden). Daarop stond een vuurtoren en nog wat huizen en iets over “ het land van onze voorouders”.

Maar zou die kaart nog ergens in m’n voormalig ouderlijk huis te vinden zijn, m’n vader was nogal opruimerig, het buitenland begon bij hem al ten zuiden van Alkmaar dus dat Engeland zei hem niet zo veel. M’n moeder dementeerde en Paul leefde niet meer, dat wist ik inmiddels al.

De kaart was niet meer te vinden. Maar gelukkig vond ik een verre achternicht Hanneke Hartland in Zevenaar en die had nog wel zo’n kaart, die ze destijds via haar ouders had gekregen.

Van haar heb ik toen de bij dit stukje geplaatste kopieën gekregen.

Uit die kopieën blijkt dat de foto’s gemaakt zijn door Nico v.d. Endt (een vriend van Paul) en dat de kerstkaarten verstuurd zijn door Paul en Peter (z’n partner), maar ook dat de foto’s gemaakt zijn in ‘t “Hertenland”, het land van mijn voorouders(!), dus toch?

De kaart van het “Hertenland” van Paul en Peter

Omdat ik inmiddels benieuwd was hoe het nu precies zat ben ik diverse mensen gaan bellen en kwam te weten dat de fotograaf Nico nog leefde, ik vond ook z’n moeder en ja, zij had Paul Hartland goed gekend (een lieve jongen) en nee, haar zoon Nico verbleef tijdelijk in het buitenland, maar ze zou mijn boodschap doorgeven.

Er verstreek de nodige tijd en ik verwachtte wel niets meer te zullen horen maar ineens had ik Nico v.d. Endt aan de lijn. Volgens hem was het destijds als volgt gegaan.

Samen met Paul Hartland had hij een vakantiereis gemaakt in het zuidwestelijke deel van Engeland (Cornwall/Devon etc.) en bij toeval waren ze langs Hartland gekomen, dus niet met een tevoren opgesteld plan. Paul had toen voorgesteld daar wat foto’s te nemen om er t.z.t. wat mee te “doen”.

Op mijn vraag of Paul dat van dat “Hertenland” ook serieus meende deed hij ietwat lacherig, hij dacht van niet, vond het wel een leuk verhaal van z’n “kunstbroeder” etc. Paul Hartland was namelijk een erkend kunstfotograaf, van wie divers werk in het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam bewaard gebleven is.

Hiermee was voor mij het verhaal af maar jaren later kwam er toch nog weer een vervolg op dat “Engeland-verhaal”, een andere verre achternicht van mij, Angelie Hartland , die zich ook een tijdje op het genealogie-front bezighield, had een keer een e-mail gehad van een Hartland en die had een keer een e-mail gestuurd naar een instantie in Engeland met de vraag of het waar was dat er ergens in een kathedraal/kerk in Engeland een gebrandschilderd raam bevond met het familiewapen van de Hartland’s (2 of 3 herten) erop.

Hartland Abbey (Engeland)

Het antwoord van de secretaresse was vriendelijk maar kort en duidelijk: dat was niet het geval.

Om over Hartland Abbey and Gardens nog maar niet eens te spreken, zo’n familiebezit zou menig familielid wel aanstaan.

Kort samengevat: geen enkele aanwijzing dat de familie Hartland daar vandaan kwam noch uit de plaatsen met die naam in Canada en de U.S.A. en ook geen familiewapen maar dat laatste kan alsnog gemaakt worden door degene die daar de knip voor wil trekken.

De kust bij Hartland (Engeland)

Tot slot: Paul Hartland (1910-1991), Nederlands Fotograaf en grafisch ontwerper. Hij volgde een opleiding aan het Instituut Opleiding tot Tekenleraren in Amsterdam en de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Werk van hem is bekend bij het Amsterdams ontwerp bureau Co-op 2 en het reclamebureau Hard Werken.

Pieter Schager

Voor meer informatie over Hartland Abbey and Gardens zie: <http://www.hartlandabbey.com/>